

WPROWADZENIE

Niniejsze polsko-niemieckie specjalistyczne źródło terminologiczne zawiera ponad 20 000 ha-seł. Obejmuje tłumaczenie trzech obowiązujących obecnie w Polsce najważniejszych klasyfikacji, tj. Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług 2008 (PKWiU 2008), Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007) oraz Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (2005).

Dwie pierwsze klasyfikacje zostały wydane na podstawie delegacji zawartej w art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29.6.1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. 1995 Nr 88, poz. 439 z późn. zm.). Zgodnie z przepisami tej ustawy Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, w porozumieniu z właściwymi naczelnymi organami administracji państwowej, opracowuje podstawowe do określenia przebiegu i opisu procesów gospodarczych i społecznych, standardowe klasyfikacje i nomenklatury, wzajemne relacje między nimi oraz ich interpretacje. Ich implementacją na grunt prawa zajmuje się natomiast Rada Ministrów w drodze rozporządzeń. Wprowadzone standardowe klasyfikacje i nomenklatury przeznaczone są do stosowania w statystyce, ewidencji i dokumentacji oraz rachunkowości, a także w urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych administracji publicznej.

Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług (PKWiU) została wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18.3.1997 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz.U. 1997 Nr 42, poz. 264), a następnie była wielokrotnie nowelizowana w latach 1999, 2001 oraz 2003. Ma zastosowanie do takich celów, jak podatek od towarów i usług, pobór akcyzy i oznaczanie znakami akcyzy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób prawnych, podatkiem dochodowym od osób fizycznych, zryczałtowanym podatkiem dochodowym w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych oraz karty podatkowej. Nowe rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz.U. 2004 Nr 89, poz. 844 z późn. zm.) zostało wydane dnia 6.4.2004 r. Z przepisów powyższego rozporządzenia wynika, iż PKWiU dla celów podatkowych należało stosować jedynie do 31.12.2007 r. Termin ten został jednak wydłużony do dnia 31.12.2008 r. w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14.12.2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU). Od 1.1.2009 r. będzie obowiązywać nowa, spójna z klasyfikacjami gospodarczymi Unii Europejskiej Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług, którą wprowadziło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29.10.2008 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz.U. 2008 Nr 207, poz. 1293), zmienione rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26.2.2009 r. (Dz.U. 2009 Nr 33, poz. 256). Na uwagę zasługuje fakt, że podstawą opracowania nowej klasyfikacji wyrobów i usług w Polsce jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 451/2008 z dnia 23.4.2008 r. ustanawiające nową klasyfikację statystyczną produktów według działalności (CPA) i uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3696/93. Zostało ono opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej nr L 145, s. 65 dnia 4.6.2008 r. Jego wersja w języku niemieckim (dostępna na stronie internetowej <http://eur-lex.europa.eu>) stanowiła główne źródło terminologiczne podczas tłumaczenia Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) na język niemiecki.

Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) weszła w życie 1.1.1998 r. na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.10.1997 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Przepisy powołanego rozporządzenia przewidywały jednoroczny okres przejściowy na jej równoległe stosowanie z Europejską Klasyfikacją Działalności (EKD). Klasyfikacja ta – podobnie jak PKWiU – była wielokrotnie zmieniana nowelami w latach 1998, 1999, 2001, 2002 oraz 2004 r. Wersja obowiązująca od 1.1.2008 r. zawiera rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.12.2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz.U. 2007 Nr 251, poz. 1885). Na podstawie tej klasyfikacji następuje wpis podmiotów podejmujących działalność do Ewidencji Działalności Gospodarczej, Krajowego Rejestru

Sądowego oraz Krajowej Ewidencji Podatników. Zgodnie z § 3 pkt 1 w okresie od dnia 1.7.2008 r. do dnia 31.12.2009 r. sukcesywnie zostanie dokonane przekwalifikowanie według PKD 2007 działalności podmiotów wpisanych do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, zwanego rejestrem REGON. Polska Klasyfikacja Działalności w wersji prawnej z dnia 20.1.2004 r. może być stosowana nie dłużej niż do dnia 31.12.2009 r.

Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług z 2008 r. oraz Polska Klasyfikacja Działalności z 2007 r. powstały w ramach szeroko zakrojonych działań międzynarodowych pod nazwą „Operacja 2007” zmierzających do aktualizacji i zharmonizowania klasyfikacji statystycznych, które funkcjonują w ONZ (ISIC/CPC), Unii Europejskiej (NACE/CPA) i krajach Ameryki Północnej (NAICS). Głównym powodem przeprowadzenia aktualizacji klasyfikacji, a przy okazji ich ujednoclenia, była konieczność zapewnienia porównywalności odpowiednich danych statystycznych na poziomie międzynarodowym oraz przystosowania klasyfikacji do rozwoju gospodarki światowej, a w szczególności rozwoju nowych technologii oraz rodzajów działalności. Na gruncie polskim Prezes Rady Ministrów zarządzeniem nr 60 z dnia 15.7.2005 r. powołał Międzyresortowy Zespół do Spraw Wdrożenia Klasyfikacji Działalności oraz Klasyfikacji Wyrobów i Usług. W jego strukturze działało pięć grup, które były odpowiedzialne za przygotowanie projektów klasyfikacji krajowych (grupa 1), przygotowanie zasad przeklasyfikowania jednostek w systemach informacyjnych administracji publicznej (grupa 2), przygotowanie niezbędnych zmian w obowiązujących przepisach prawnych (grupa 3), przygotowanie i przeprowadzenie akcji informacyjno-szkoleniowej (grupa 4) oraz przygotowanie zasad spójnego przedstawiania i przeliczania danych według nowych klasyfikacji. Powołany przez Prezesa Rady Ministrów Zespół zakończył prace 31.12.2007 r.

Podstawą opracowania przez zespół statystyków Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług 2008 (PKWiU 2008) była *Classification of Products by Activity* (CPA), tj. Klasyfikacja produktów według działalności. Natomiast podstawą Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007) była *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community* (NACE), tj. Klasyfikacja rodzajów działalności gospodarczych w Unii Europejskiej.

Przy sporządzaniu tłumaczenia PKWiU 2008 oraz PKD 2007 wykorzystałem przede wszystkim klasyfikacje gospodarcze Europejskiego Urzędu Statystycznego w wersji niemieckiej, tj. NACE, NACE Rev. 2 (*Statistische Systematik der Wirtschaftszweige in der Europäischen Gemeinschaft*) oraz CPA (*Europäische Güterklassifikation in Verbindung mit den Wirtschaftszweigen*). Dzięki nim można było ustalić uzualne struktury nazwotwórcze charakterystyczne dla niemieczyny.

Klasyfikacja Zawodów i Specjalności, zawarta w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8.12.2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. Nr 265, poz. 2644), znowelizowanym w 2007 r. (Dz.U. 2007 Nr 106, poz. 728), służy ujednocleniu nazewnictwa zawodów i specjalności występujących na unijnym rynku pracy. Historia powstania tego aktu opiera się na delegacji ustawowej zawartej w art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 20.4.2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach pracy (Dz.U. 2004 Nr 99, poz. 1001). Zgodnie z jego treścią minister właściwy do spraw pracy określi w drodze rozporządzenia klasyfikację zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakres jej stosowania, uwzględniając zawody i specjalności występujące na rynku pracy oraz potrzeby pośrednictwa i poradnictwa zawodowego. Klasyfikacja służy zatem, jak wynika z obowiązującego rozporządzenia, ujednocleniu nazewnictwa zawodowego i specjalności występujących na rynku pracy oraz racjonalnemu planowaniu obsługi tego rynku i określaniu struktury zawodowej. Omawiana klasyfikacja znajduje zastosowanie w szczególności w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, gromadzenia danych do wyznaczania polityki zatrudnienia, kształcenia i szkolenia zawodowego, a także prowadzenia badań, sporządzania analiz, prognoz i innych opracowań dotyczących rynku pracy. Pierwszym aktem prawnym regulującym omawianą kwestię było rozporządzenie Ministra

Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 20.4.1995 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. 1995 Nr 48, poz. 253), a następnie jego kolejna wersja z 10.12.2002 r. (Dz. U. 2002 Nr 222, poz. 1868).

Przy tłumaczeniu klasyfikacji zawodów i specjalności wykorzystałem wersję niemiecką Międzynarodowych Standardów Klasyfikacji Zawodów ISCO-88 (*Internationale Standardklassifikation der Berufe ISCO-88*) oraz urzędowy spis nazw zawodów opracowany przez niemiecki urząd statystyczny (*Klassifizierung der Berufe – Systematisches und alphabetisches Verzeichnis der Berufsbenennungen*).

Mam nadzieję, że niniejsza publikacja spotka się z życzliwym przyjęciem jej odbiorców, tj. w pierwszej kolejności tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych, prawników, urzędników, wydawców periodyków specjalistycznych, przedsiębiorców współpracujących z firmami z krajów niemieckojęzycznych oraz studentów germanistyki, którzy chcieliby poszerzyć zakres terminologii specjalistycznej.

Jednocześnie jestem świadom, że mimo ogromnego zaangażowania w tę pracę zapewne nie udało mi się uniknąć niedociągnięć; będę zatem wdzięczny za wszelkie wskazówki, sugestie, rady i propozycje uzupełnień do zaproponowanych przeze mnie tłumaczeń. Informacje takie można przesyłać na adres redakcji lub e-mail: kubart@post.pl.

Artur Dariusz Kubacki
Chrzanów, marzec 2009 r.